

HAJLÉK >

A HAJLÉKTALANSÁGBAN

A hajléktalansággal az átlagember a lakással és jövedelemmel nem rendelkező, az utcán aludni kénytelen, mindenét feladó embereket azonosítja. A valóság ennél jóval árnyaltabb, s tény, hogy léteznek olyan otthontalan emberek, akik kiszolgáltatottságukban is tartásukat megőrizve, kreativitásukban bízva igyekeznek fennmaradni. Interjú a költő, festőművész Dvorcsák Gáborral.

Szöveg - Ayhan Gökhan / RIPORT / Kép - Páczai Tamás

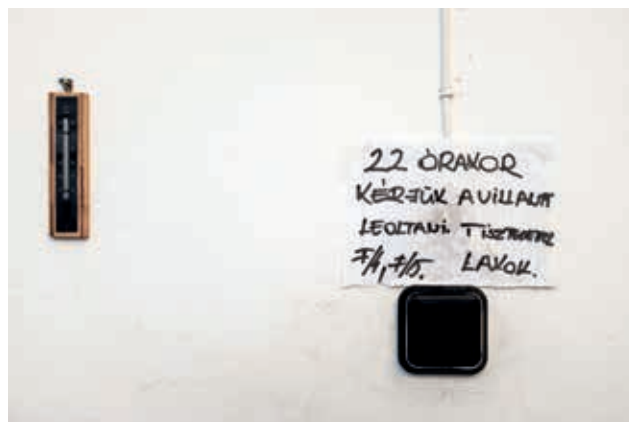
- ♦ – **Mikor és hogyan lett hajléktalan?**
  - Valahol mindig is hajléktalan voltam. A hajléktalan egy eléggé tág fogalom. Inkább otthon nélkülinek nevezném magam.
- **Eredetileg mi a foglalkozása?**
  - Nincs semmilyen foglalkozásom. Voltam ugyan konzervgyártó, majd szerkezetlakatos szakmunkás-tanuló, végeztem toronydaru-kezelő tanfolyamot is, de végül egyiket se fejeztem be.
- **Hogyan emlékszik a gyerekkorára?**
  - Édesapám részt vett az '56-os forradalomban. 1963-ban szabadult amnesztiával. Időközben édesanyám elvált tőle.
- **Emiatt?**
  - Gondolom igen. Édesanyám '64-től különböző nevelőintézetekben dolgozott nevelőként. Később egy szakmunkásképző intézetben kötöttünk ki Zircen, részben ott, részben Szegeden végeztem az általános iskola nyolcadik osztályát. Tizennégy éves koromban állami gondozásba vettek, édesanyámat nem tartották alkalmasnak a nevelésemre. Később apám értesült erről, pert indított, és csodák csodája megnyerte. Megszöktem tőle, túl szigorú volt. Nem sokkal ezután egy aszódai javítóintézetbe kerültem. Utána munkásszállókon éltem, az építőiparban dolgoztam segédmunkásként. Debrecenben összejöttem egy cigánylánnyal, szerelmes voltam, kisebb dolgok miatt a szegedi börtönben is ültem. Nem voltam komoly bűnöző, inkább csellengő és gyökértelen, amolyan Villon-féle lázadó. Tagadóan viszonyultam az akkori rendszerhez és a rendszer kínálta életformákhoz. Igazából egyetlen pálya sem érdekelt.
- **Semmilyen elképzelése nem volt?**
  - Kicsit az álomvilág, kicsit a befelé fordulás határán éltem. Gyerekkoromban sokat olvastam, könyvtárból könyvtárba jártam. Budapest–Debrecen és Budapest–Veszprém között vonaton utazgattam jegy nélkül a szerelmemhez, emiatt már húszéves koromban komoly tartozásaim keletkeztek.

„MINDEN EMBERI VISZONY TELE VAN SÉRÜLÉSSSEL ÉS HIÁNNYAL”

- **Mikor kezdett el festeni?**
  - Sorkatonaként. Szép volt a kézírásom, apámtól tanultam. A seregben a KISZ-titkár felfigyelt erre. Utána megbíztak a szocialista brigádnapló vezetésével. Elkezdtem karikatúrákat rajzolni, sikerem volt. Leszerelés után képzőművészeti szakkörökbe jártam. Egy-két év múlva a saját szakkörömet vezettem egy munkásszállón, másodállásban, havi hat-száz forintért, Bálványos Huba grafikusművész szakmai támogatásával. A munkásszállások a rendszerváltás után megszűntek. Egy ideig ismerősöknél húztam meg magam, majd különböző hajléktalanszállókon tengődtem. Cirka 7 éve, hogy egy normális, térítésmentes bentlakásos szállón élek, ahol még egy műteremnek használható helyiség is a rendelkezésemre áll.
- **Enni hol tud?**
  - Elsősorban ingyenkonyhán és egy nappali melegedőben.

- **Adott már el képet?**
  - Igen, persze nem nagy árakra kell gondolni. A vakkeret, a vászon és a minőségi festék nem túl olcsó dolog, ritkán is juthattam hozzájuk. Többnyire szakadozott-gyűrtött csomagolópapírokra, dekorkartonra festhettem. Az ilyen képeket maximum 20-30 ezer forintért lehet eladni, és akkor még nem volt szó arról, hol és kinek. Számomra nem ez a fontos. Csontváry és Vincent van Gogh művei sem voltak kelendők az életükben, de a két nagyszerű művész mégis tette a dolgát.
- **Miért csinálja?**
  - Olyan belső kényszer motivál, aminek nem tudok ellenállni. Hány olyan ember lehetett már a világtörténelemben, akinek nem volt semmi lehetősége arra, hogy megmutassa magát, és sikereket érjen el, mégsem hagyta abba!

– **Mindennap ír és fest?**

– Általában igen. Sokszor csak vázlatokat, apró töredékeket készítek, később visszatérek hozzájuk. Ha zsúfolt villamon, buszon villan belém egy-egy sor, egész versszak akár, de nincs módomban leírni és elfelejtem, mire előkerül a toll és a papír.

– **Honnan tudja, hogy kész van egy verssel vagy egy képpel?**

– Soha nem gondolom, hogy kész vagyok. Ritkán érzem magam elégedettnek. Vas István, akinek Browning „Egy Galuppi-toccatá” című verse legalább hat különböző fordításában jelent meg, – gondolom – nem volt elégedett velem, emiatt időközönként kicsit változtatott rajta.

– **Köszönhet valamit a művészetnek?**

– Szerintem a világban bárminek a megértéséhez nélkülözhetetlen a művészet. Vagy úgy, hogy átéljük, vagy műveljük, de lehetőleg mindkettő szükséges ehhez.

– **A képeiben és a verseiben feldolgozza a személyes életét?**

– Munka közben a belső és a külső világ is meghatároz, emellett nagyon fontos a játék.

– **Az életét is fel tudja fogni játékként?**

– Hol igen, hol nem. Nagyon függ a körülmények alakulásától is.

– **Körülmények alatt az Önt ért igazságtalanságokat is érti? Ezek megjelennek az írásaiban?**

– Nem igazán. Vastag bőröm van, másképp dolgozom fel a rossz eseteket. A másokat ért sérelmek, a világ sérelmei jobban megérintenek és foglalkoztatnak, mint a sajátjaim.

– **A rendszerváltás előtt és azután is hajléktalanként élt. Az emberek hozzáállása hogyan változott a hajléktalanokhoz, ha változott egyáltalán?**

– Romlott a helyzet, nemcsak a hajléktalanság, a „normál” szegénység megítélése is. Minden emberi viszony tele van sérüléssel és hiánnyal. Az emberek egymáshoz való viszonya változott negatívan. Az emberek mára türelmetlenebbek, kirekesztőbbek lettek. Régen nem éreztem azt a nemtörődöm lenézést. A lelki-szellemi élet valahol átalakult, s ezek minősége nem az anyagi jólét függvénye. Mindenképpen tudatosítani kell, hogy nagyon fenyeget a lelki javak elvesztése, ennek következménye a természeti kincsek pusztítása, a környezetszennyezés is.

– **Ha végiggondolja az életét, neheztel valakire azért, mert hajléktalan?**

– Nem. Elfogadom a körülményeket úgy, ahogy vannak. Benne vagyok ebben a helyzetben, és még nem adtam fel. Bármilyen megtörténhet. Igyekszem nyitott lenni és csinálni tovább a dolgom. ♦

kiérdemelt bizalom

Van közös történetünk, bízhatunk egymásban, ezért biztos a kapcsolatunk. Számomra ez nem csak a barátságban, hanem a pénzügyekben is fontos.

Kincstári Takarékjegy Plusz kedvező kamattal,
1 éves futamidővel, értékpapírszámlán.*

Keresse a kijelölt Postákon!

KINCSTÁRI TAKARÉKJEGY PLUSZ

• TÖBB MINT ÜZLET •

www.allampapir.hu

*A Kincstári Takarékjegy Plusz forgalomba hozatalának és forgalmazásának általános feltételeit az aktuális Ismertető és a Nyilvános Ajánlattétel tartalmazza, mely megtekinthető a forgalmazóhelyeken, illetve a www.allampapir.hu honlapon. Jelen tájékoztatás a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény vonatkozó rendelkezései alapján kereskedelmi kommunikációnak minősül, és nem tekinthető ajánlattételnek, teljes körű tájékoztatásnak, befektetési vagy adótanácsadásnak.

